

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työtaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilain 63 ja 169 §:n sekä sosiaaliturvasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työtaturma- ja ammattitautilakia, joka on ollut voimassa 1 päivästä tammikuuta 2016 alkaen. Lain soveltamisessa on havaittu korjausta vaativia lainkohtia. Ehdotetuista muutoksista osa on lakiteknisia ja osa sisällöllisiä. Maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilakiin tehtäisiin myös vastaavat tarvittavat muutokset.

Pakollisen vakuutuksen vuosityöansion laskentaa koskevaa säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että yrittäjän ja maatalousyrittäjän työtulo otetaan nykyistä paremmin huomioon tilanteissa, joissa yrittäjätoiminta on päättynyt ennen vahinkotapahtuman sattumista työsuhdetyössä.

Lakiin ehdotetaan myös uutta säännöstä, jossa tarkennetaan Finanssivalvonnan toimivaltaa valvoa Tapaturmavakuutuskeskuksen toimintaa.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2018.

SISÄLLYS

Esityksen pääasiallinen sisältö.....	1
Sisällys.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 Nykytila ja sen arviointi.....	3
Aikaisemmin yrittäjänä toimineen työntekijän vuosityöansion määrittäminen.....	3
2 Ehdotetut muutokset.....	4
2.1 Työtaturma- ja ammattitautilaki.....	4
Aikaisemmin yrittäjänä toimineen työntekijän vuosityöansion määrittäminen.....	4
Eräiden säännösten puutteiden korjaaminen.....	4
2.2 Maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilaki.....	4
2.3 Laki sosiaaliturva-asioden muutoksenhakulautakunnasta.....	4
3 Esityksen vaikutukset.....	5
4 Esityksen valmistelu.....	5
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	6
1 Lakiehdotusten perustelut.....	6
1.1 Työtaturma- ja ammattitautilaki.....	6
1.2 Maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilaki.....	7
1.3 Laki sosiaaliturva-asioden muutoksenhakulautakunnasta.....	7
2 Voimaantulo.....	8
Lakiehdotukset.....	9
1. Laki työtaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta.....	9
2. Laki maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilain 63 ja 169 §:n muuttamisesta.....	12
3. Laki sosiaaliturva-asioden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 14 §:n muuttamisesta.....	13
Liite.....	14
Rinnakkaistekstit.....	14
1. Laki työtaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta.....	14
2. Laki maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilain 63 ja 169 §:n muuttamisesta.....	18
3. Laki sosiaaliturva-asioden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 14 §:n muuttamisesta.....	20

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila ja sen arviointi

Työtapaturma- ja ammattitautilaki (459/2015) tuli voimaan vuoden 2016 alusta. Laissa määritellään aikaisempaa tapaturmavakuutuslakia (608/1948) tarkemmin muun muassa lain henkilöllinen ja alueellinen soveltamisala, korvausten perusteet ja korvauskäsittelyn menettelytavat. Lakiin on tehty sen voimaantulon jälkeen eräitä lähinnä teknisluonteisia tarkistuksia. Soveltamiskäytännössä on tähän mennessä havaittu muutama lainkohta, jonka muuttamista on pidetty tarpeellisena. Osa näistä muutostarpeista on säännöksissä havaittujen puutteiden lähinnä lakitekniisiä korjauksia, jotka eivät aiheuta muutosta lain soveltamisessa.

Aikaisemmin yrittäjänä toimineen työntekijän vuosityöansion määrittäminen

Vahingoittuneen työntekijän vuosityöansio määritetään niin, että vahinkotapahtumaa edeltävän vuoden työansioita (vahinkopäivän työansio) verrataan kolmen edeltävän kalenterivuoden (vertailuaika) työansioiden keskiarvoon. Jos vahinkopäivän työansio ei poikkea vähintään 20 prosenttia edellä mainitusta keskiarvosta, vuosityöansiona pidetään vahinkopäivän työansiota. Jos vahinkopäivän työansio poikkeaa vähintään 20 % vertailuajan työansioiden keskiarvosta, vuosityöansiona pidetään vertailuajan työansioiden ja vahinkopäivän työansion keskiarvoa. Jos mainittu poikkeama johtuu kuitenkin pysyväksi arvioitavasta muutoksesta työansioissa, vuosityöansiona pidetään vahinkopäivän työansiota.

Vertailuajan työansioissa ei oteta huomioon yrittäjätyön ansioita. Yrittäjätyön ansiot otetaan huomioon vuosityöansiossa vain, jos vahingoittunut on ollut vakuutettuna yrittäjätyössään vahinkohetkellä. Jos vahingoittunut on työskennellyt yrittäjänä tai maatalousyrittäjänä, mutta lopettanut työskentelyn ennen kuin on vahingoittunut työsuhdetyössä sattuneessa vahinkotapahtumassa, vuosityöansio määräytyy pelkästään työsuhdetyössä saatujen ansioiden perusteella. Tällöin voi käydä niin, että vahinkopäivän työansio on vähintään 20 prosenttia suurempi kuin vertailuajan työansioiden keskiarvo, jos vahingoittunut on siirtynyt yrittäjätyöstä työsuhdetyöhön vertailuaikana. Vertailuajan työansiot jäävät silloin alhaisiksi, jos työsuhdetyöhön perustuvia ansioita ei ole ollut. Jos vahinkopäivän työansiota ei voida pitää vielä pysyvänä muutoksena, keskiarvoon perustuva vuosityöansio jää huomattavasti alemmaksi kuin uuden työn ansiotasoa. Pysyvänä muutoksena ei pääsääntöisesti pidetä tilannetta, jossa työsuhde on kestänyt suhteellisen lyhyen aikaa, esimerkiksi vasta kolme kuukautta. Jos uuteen työhön siirtyminen on seurannut yrittäjätyön lopettamista, matalaan vuosityöansioon perustuvaa ansionmenetyskorvausta ei voida pitää oikeudenmukaisena tuloksena. Tilanne korjaantuisi, jos vuosityöansion määrittämisessä voitaisiin ottaa huomioon päätyneen yrittäjätyön ansiot. Uuden työn aloittanut, aikaisemmin yrittäjänä työskennellyt vahingoittunut olisi silloin samassa asemassa kuin aikaisemmin työsuhdetyössä ollut. Molemmissa tapauksissa otettaisiin vuosityöansiolaskelmassa huomioon ennen uutta työtä saadut työansiot. Tilanteita, joissa aikaisemmin yrittäjän toimineen työntekijän vuosityöansiota ei voida määrittellä uuden työn ansioiden perusteella, on arvioitu voivan olla enintään muutamia kymmeniä vuodessa.

2 Ehdotetut muutokset

2.1 Työtapaturma- ja ammattitautilaki

Aikaisemmin yrittäjänä toimineen työntekijän vuosityöansion määrittäminen

Esityksessä ehdotetaan, että ennen vahinkotapahtuman sattumista yrittäjänä toimineen työntekijän vuosityöansion määrittämisessä otettaisiin huomioon aikaisempi yrittäjän työtulo. Tällä estettäisiin vuosityöansion jääminen kohtuuttoman pieneksi tilanteessa, jossa uuden työsuhteen ansioita ei voida vielä käyttää vuosityöansion perusteena.

Entisen yrittäjän työtulo otettaisiin huomioon, jos yrittäjätyö olisi ollut vakuutettu työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2016) nojalla. Yrittäjän työtulo laskettaisiin mukaan vahinkotapahtuman sattumista edeltävän kolmen kalenterivuoden (vertailuaika) työtuloihin. Työtulona käytettäisiin yrittäjän eläkelain (1272/2006) mukaista vahvistettua työtuloa, jota käytetään myös yrittäjän vapaaehtoisessa työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksessa, tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaista vahvistettua työtuloa. Muutos koskisi vain vahingoittunutta, joka ei ole enää vakuutettu yrittäjänä vahinkotapahtuman sattuessa. Jos henkilö olisi vahinkohetkellä vakuutettu työsuhdetyön lisäksi yrittäjänä, yrittäjän työtulo otettaisiin vuosityöansiossa huomioon voimassa olevan lain mukaisesti. Ehdotus ei aiheuttaisi muutosta myöskään vahinkotapahtumaa edeltävän vuoden työansioiden laskentaan.

Eräiden säännösten puutteiden korjaaminen

Lain henkilöllisestä soveltamisalaa koskevaa säännöstä ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että säännökseen lisätään nimenomainen maininta Ahvenanmaan maakuntapäivien jäsenen kuulumisesta työtapaturma- ja ammattitautiturvan piiriin. Alueellista soveltamisalaa koskevan säännöksen sanamuotoa ehdotetaan tarkennettavaksi käyttämällä käsitettä kansainvälinen sopimus sosiaaliturvasopimuksen sijasta. Vapaaehtoisen vapaa-ajan perusteella maksettavasta tapaturmaseläkkeestä vähennetään voimassa olevan lain nojalla työkyvyttömyyseläke. Lakia selvennettäisiin tarkentamalla, että työkyvyttömyyseläkkeitä ovat myös määräaikainen työkyvyttömyyseläke eli kuntoutustuki ja osatyökyvyttömyyseläke. Lakiin ehdotetaan palautettavaksi aikaisemmassa laissa ollut säännös, jossa täsmennetään Finanssivalvonnan valvontatehtävää Tapaturmavakuutuskeskuksen valvonnassa. Lisäksi vuosittain indeksitarkistettavien etuuksien luetteloon lisättäisiin siitä puuttuvat kaksi etuutta.

2.2 Maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilaki

Maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilakiin ehdotetaan tehtäväksi muutos, joka johtuu työtapaturma- ja ammattitautilakiin ehdotettavasta vuosityöansion määrittämisestä koskevasta muutoksesta. Lisäksi vuosittain indeksitarkistettavien etuuksien luetteloon lisättäisiin työtapaturma- ja ammattitautilakia vastaavasti siitä puuttuvat kaksi etuutta.

2.3 Laki sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta

Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annettuun lakiin (1299/2006) ehdotetaan tehtäväksi korjaus, joka jäi erehdyksessä tekemättä, kun lakia viimeksi käsiteltiin eduskunnassa (HE 74/2017 vp).

3 Esityksen vaikutukset

Ehdotetuilla muutoksilla ei ole valtionaloudellisia vaikutuksia. Työtapaturma- ja ammattitautilain 75 §:n muuttaminen nostaa ansionmenetykskorvauksen määrää sekä työtapaturma- ja ammattitautilain nojalla että maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain nojalla korvattavissa yksittäisissä tapauksissa. Tämän muutoksen ei voida kuitenkaan arvioida vaikuttavan pakollisen työajan vakuutuksen tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaiseen vakuutusmaksutasoon, koska korvaustasoa korottavia tapauksia on vain vähän, arviolta yhteensä muutamia kymmeniä vuodessa. Ehdotettu vuosityöansiota koskeva muutos ei vaikuttaisi työntekijän korvauksia heikentävästi nykytilaan verrattuna.

4 Esityksen valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä. Valmisteluun ovat osallistuneet lisäksi Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry, Akava ry, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry, KT Kuntatyöntajat, Suomen Yrittäjät ry ja Tapaturmavakuutuskeskus. Osapuolet ovat olleet yksimielisiä ehdotettavista muutoksista. Lakiehdotuksesta on kuultu myös Maatalousyrittäjien eläkelaitosta ja Finanssivalvontaa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Työtapaturma- ja ammattitautilaki

8 §. Työntekijänä tehtävä työ. Pykälässä säädetään lain henkilöllisestä soveltamisalasta. Pykälän mukaan työsopimuslain mukaisessa työsuhteessa tai julkisoikeudellisessa palvelussuhteessa työskentelevä henkilö kuuluu lain soveltamisalaan. Erilaisissa sopimus- tai virkasuhteissa työskentelevät henkilöt on lueteltu kahdeksankohtaisessa luettelossa. Pykälän 7 kohdassa mainitaan kansanedustaja, eduskunnan oikeusasiamies ja apulaisoikeusasiamies sekä valtioneuvoston jäsen ja tasavallan presidentti. Pykälän 8 kohdan mukaan lakia sovelletaan myös muussa lakiin perustuvassa julkisoikeudellisessa virkasuhteessa olevaan, minkä kohdan on ollut tarkoitus estää aukkojen syntyminen soveltamisalaan. Lakia säädettäessä ei kuitenkaan huomattu, että Ahvenanmaan maakuntapäivien jäsenet eivät sisälly lain sanamuotoon. Maakuntapäivien jäsenet on kuitenkin tapaturmavakuutuslain aikana vakuutettu eikä heitä ollut tarkoitus jättää lain soveltamisalan ulkopuolelle. Sen vuoksi pykälän 7 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi maakuntapäivien jäsen henkilöksi, johon sovelletaan tätä lakia.

13 §. Suomessa tehtävä työ. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi terminologinen tarkennus. Voimassa olevassa laissa käytetään ilmaisua Suomea sitova sosiaaliturvasopimus. Sosiaaliturvasopimuksella on käytännössä oma erityinen merkityksensä, mutta lainkohdassa on sen perustelujen mukaan tarkoitettu ylipäättään Suomea sitovia kansainvälisiä sopimuksia, jotka sisältävät sosiaaliturvaa koskevia määräyksiä. Sen vuoksi momentissa ehdotetaan käytettäväksi ilmaisua kansainvälinen sopimus tulkinallisen epäselvyyden välttämiseksi. Jos työntekijä ei kuulu Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen perusteella Suomen lainsäädännön alaisuuteen, tätä lakia ei sovelleta työntekijän Suomessa tekemään työhön.

75 §. Yrittäjätöön ansioiden laskeminen vuosityöansioon. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin yrittäjän työtulon huomioon ottamisesta 71 §:n 2 momentin mukaisena vertailuajana vuosityöansion määrittämisessä silloin, kun yrittäjätö on päättynyt ennen vahinkotapahtuman sattumista. Jos työntekijä on ollut tämän lain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain nojalla vakuutettuna vahinkotapahtuman sattumisvuotta edeltävän kolmen kalenterivuoden aikana yhtenä tai useampana vuotena, näiden vuosien työansioihin laskettaisiin mukaan yrittäjätöön ansio tämän momentin mukaisesti. Työansiona käytettäisiin yrittäjän eläkelain mukaista vahvistettua työtuloa tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaista vahvistettua vuosityöansiota kunkin kalenterivuoden päättyessä. Yrittäjän työansiota ei otettaisi huomioon vuosityöansiolaskelmassa, jos hänellä ei ole ollut samanaikaisesti voimassa työtapaturma- ja ammattitautivakuutusta, pelkkä yrittäjän eläkevakuutus ei siis riittäisi. Tarkasteluajankohtana käytettävä kalenterivuoden viimeinen päivä ratkaisisi, otetaanko yrittäjän työtulo mukaan laskelmaan. Momentti koskisi vain vertailuajan laskentaa eikä aiheuttaisi muutosta 71 §:n 1 momentin mukaiseen vahinkotapahtumaa edeltävän vuoden työansioiden laskentaan.

139 §. Korvauksen maksaminen työnantajalle ja sairauskassalle. Pykälän 2 momentin oppisopimuskoulutusta koskeva viittaus ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain (630/1998) 17 §:ään ehdotetaan muutettavaksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 70 §:ään, joka tulee voimaan 1 päivä tammikuuta 2018.

202 §. *Korvauksesta tehtävät vähennykset.* Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vapaa-ajan vahinkotapahtuman perusteella maksettavasta tapaturmaeläkkeestä vähennettäisiin täyden pysyvän työkyvyttömyyseläkkeen lisäksi osatyökyvyttömyyseläke sekä kuntoutustuki, joka määräaikainen on työkyvyttömyyseläke. Osatyökyvyttömyyseläke on työeläkelakien mukainen työkyvyttömyyseläke ja kuntoutustuki on sekä työeläkelakien että kansaneläkelain (568/2007) mukainen työkyvyttömyyseläke. Samalla tarkennettaisiin epäselvyyden välttämiseksi momentin sanamuotoa lisäämällä vähentämisen edellytykseksi, että vähennettävän eläke-etuuden pitää johtua samasta vahinkotapahtumasta kuin tämä lain mukainen korvaus. Edellytys oli jäänyt epähuomiosta pois alkuperäisestä sanamuodosta, vaikka se on todettu sekä 1 momentissa että saman 2 momentin perhe-eläkettä koskevassa virkkeessä.

225 a §. *Finanssivalvonnan valvontatehtävä.* Pykälä on uusi. Siinä säädettäisiin tarkentavasti Finanssivalvonnan toimivallasta valvoa Tapaturmavakuutuskeskuksen toimintaa. Pykälän mukaan Finanssivalvonnalle kuuluisi tapaturmavakuutuskeskuksen korvaus- ja vakuuttamistoiminnassa noudatettavien menettelytapojen ja vakuutusmatemaattisten seikkojen valvonta. Ehdotettu pykälä vastaa vuoden 2015 loppuun saakka voimassa olleen tapaturmavakuutuslain 32 a §:n 4 momenttia, jota ei otettu uuteen työtapaturma- ja ammattitautilakiin. Ratkaisu osoittautui puutteelliseksi, koska Finanssivalvonnan toimivaltaa koskevat yleiset säännökset Finanssivalvonnasta annetussa laissa eivät määrittelyä riittävän tarkasti sen toimivaltaa valvoa Tapaturmavakuutuskeskusta. Tapaturmavakuutuskeskus on Finanssivalvonnasta annetussa laissa määritelty muuksi finanssimarkkinoilla toimivaksi, jonka osalta Finanssivalvonnan valvontatehtävät määräytyvät sen mukaan, mitä kutakin valvonnan kohteena olevaa yhteisöä koskevassa erityislainsäädännössä on Finanssivalvonnan velvollisuudeksi säädetty.

268 §. *Rahamäärien ja korvausten tarkistaminen työeläkeindeksillä ja palkkakertoimella.* Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi työeläkeindeksillä tarkistettavien etuuksien luetteloon hoitotuki ja vaatelisä, jotka ovat lakia säädettäessä jääneet virheellisesti pois säännöksestä. Samalla korjattaisiin kielellisesti momentin viimeistä virkettä vaihtamalla käsite kertakaikkinen korvaus kertakaikkisena maksettavaan haittarahaan, joka on uuden lain myötä ainoa laissa säädetty kertakaikkinen korvaus.

1.2 Maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilaki

63 §. *Muusta toiminnasta saatujen ansioiden huomioon ottaminen vuosityöansiossa.* Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan muutettavaksi työtapaturma- ja ammattitautilain 75 §:n 3 momenttiin ehdotettavan muutoksen vuoksi. Jos maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain nojalla korvausta saava vahingoittunut on vahinkohetkellä myös työsuhdetyössä, sen työn osalta vuosityöansiolaskelmassa noudatettaisiin, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 75 §:n 3 momentissa säädettäisiin muun yrittäjätyön huomioon ottamisesta vertailuajan työansioissa.

169 §. *Rahamäärien ja korvausten tarkistaminen työeläkeindeksillä ja palkkakertoimella.* Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi sama korjaus kuin työtapaturma- ja ammattitautilain 268 §:n 2 momenttiin.

1.3 Laki sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta

14 §. *Asian käsittely.* Eduskunta on hyväksynyt lain sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annetun lain muuttamisesta ja laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2018 (eduskunnan vastaus EV 97/2017 vp). Lailla lautakunnan uudeksi nimeksi tuli sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunta. Lakiin lisättiin uusi 14 §:n 9 momentti, jossa säädetään, että Kansaneläkelaitos on velvollinen toimittamaan asiakirjat sosiaaliturva-asioiden

muutoksenhakulautakunnalle sen vaatimassa muodossa maksutta. Momentista jäivät kuitenkin vahingossa pois työttömyysturva-asioita käsittelevät tahot. Siksi ehdotetaan, että lain 14 §:n 9 momenttia muutetaan siten, että myös työttömyyskassa, Koulutusrahasto, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, työttömyysvakuutusrahasto ja työ- ja elinkeinotoimisto olisivat velvollisia toimittamaan asiakirjat muutoksenhakulautakunnalle sen vaatimassa muodossa maksutta.

2 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2018. Vuosityöansion määrittämistä koskevia työtapaturma- ja ammattitautilain 75 §:n 2 momenttia sekä maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 63 §:n 1 momenttia sovellettaisiin vasta lain voimaantulon jälkeen sattuneisiin vahinkotapahtumiin. Ennen tämän lain voimaantuloa sattuneisiin vahinkotapahtumiin sovellettaisiin mainittuja lainkohtia sellaisina kuin ne olivat tämän lain voimaan tullessa voimassa.

Työtapaturma- ja ammattitautilain 75 §:n 2 momenttia ja maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 63 §:n 1 momenttia koskisi siirtymäsäännös, jonka mukaan yrittäjän työansiona käytettäisiin vuonna 2015 yrittäjän eläkelain mukaisen työtulon sijasta tapaturmavakuutuslain mukaista vuosityöansiota, koska vuoteen 2015 saakka yrittäjän tapaturmavakuutus ei edellyttänyt yrittäjän eläkevakuutuksen voimassaoloa.

Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain olisi tultava voimaan samanaikaisesti kuin eduskunnan jo aikaisemmin hyväksymä laki (EV 97/2017 vp) eli 1 päivänä tammikuuta 2018.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

työtapaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 8 §:n 7 kohta, 13 §:n 2 momentti, 139 §:n 2 momentti, 202 §:n 2 momentti ja 268 §:n 2 momentti sekä
lisätään 75 §:ään uusi 3 momentti ja lakiin uusi 225 a § seuraavasti:

8 §

Työntekijänä tehtävä työ

Jollei jäljempänä toisin säädetä, tätä lakia sovelletaan henkilöön, joka tekee työtä:

7) tasavallan presidenttinä, valtioneuvoston jäsenenä, tasavallan presidentin kanslian virkamiehenä, eduskunnan oikeusasiamiehenä tai apulaisoikeusasiamiehenä, kansanedustajana taikka Ahvenanmaan maakuntapäivien jäsenenä;

13 §

Suomessa tehtävä työ

Tätä lakia ei sovelleta työntekijän Suomessa tekemään työhön, jos työntekijä ei kuulu EU:n sosiaaliturva-asetusten tai Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen perusteella Suomen lainsäädännön alaisuuteen.

75 §

Yrittäjätöön ansioiden laskeminen vuosityöansioon

Jos vahingoittunut ei ole vahinkotapahtuman sattuessa tehnyt 1 momentissa tarkoitettua yrittäjän työtä, mutta hänellä on 71 §:n 2 momentissa tarkoitettuna vertailuaikana ollut

HE 171/2017 vp

voimassa 188—190 §:n mukainen yrittäjän vapaaehtoinen työajan vakuutus, vertailuajan työansioissa otetaan huomioon vahingoittuneen yrittäjän eläkelain mukainen työtulo kunkin vertailuvuoden päättyessä. Vastaavasti vertailuajan työansioissa otetaan huomioon kunkin vertailuvuoden päättyessä voimassa ollut maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaan vahvistettu vuosityöansio, jos vahingoittunut ei ole vahinkotapahtuman sattuaessa tehnyt 2 momentissa tarkoitettua työtä.

139 §

Korvauksen maksaminen työnantajalle ja sairauskassalle

Työnantajalla, joka on maksanut vahingoittuneelle palkkaa tämän lain mukaisena kuntoutuksena korvatus ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 70 §:ssä tarkoitetun oppisopimuskoulutuksen perusteella, on oikeus saada vastaavalta ajalta vahingoittuneelle myönnetty ansionmenetykskorvaus sanotun palkan määrään saakka.

202 §

Korvauksesta tehtävät vähennykset

Vapaa-ajan vakuutuksen perusteella maksettavasta tapaturmaeläkkeestä vähennetään vahingoittuneelle samalta ajalta saman vahinkotapahtuman johdosta muun lain nojalla maksettava osatyökyvyttömyyseläke, kuntoutustuki ja työkyvyttömyyseläke sekä niiden jälkeinen vanhuuseläke ja sairausvakuutuslain mukainen päiväraha. Edunsaajalle maksettavasta perhe-eläkkeestä vähennetään vastaavasti muun lain nojalla saman vahinkotapahtuman johdosta maksettava perhe-eläke.

28 luku

Tapaturmavakuutuskeskus

225 a §

Finanssivalvonnan valvontatehtävä

Tapaturmavakuutuskeskuksen korvaus- ja vakuuttamistoiminnassa noudatettavien menettelytapojen ja vakuutusmatemaattisten seikkojen valvonta kuuluu Finanssivalvonnalle.

268 §

Rahamäärien ja korvausten tarkistaminen työeläkeindeksillä ja palkkakertoimella

Tapaturmaeläke ja vahinkopäivän vuosipäivästä alkaen kuntoutusraha, jatkuvana maksettava haittaraha, hoitotuki, vaatelisä ja perhe-eläke tarkistetaan kalenterivuosittain työntekijän

HE 171/2017 vp

eläkelain 98 §:ssä tarkoitetulla työeläkeindeksillä. Kertakaikkisena maksettava haittaraha tarkistetaan edellä mainitulla työeläkeindeksillä korvauksen maksamisajankohdan mukaan.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ . Lain 75 §:n 3 momenttia sovelletaan vahinkotapahtumiin, jotka sattuvat lain voimaan tulon jälkeen.

Lain 75 §:n 3 momenttia sovellettaessa vuoden 2015 yrittäjän eläkelain mukaisen työtulon sijasta käytetään tapaturmavakuutuslain (608/1948) 57 §:n 1 momentin mukaisen vakuutuksen vuosityöansiota.

2.

Laki

maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilain 63 ja 169 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilain (873/2015) 63 §:n 1 momentti ja 169 §:n 2 momentti seuraavasti:

63 §

Muusta toiminnasta saatujen ansioiden huomioon ottaminen vuosityöansiossa

Jos vahingoittunut vahinkotapahtuman sattuessa oli myös yhdessä tai useammassa työsuhteessa, vuosityöansiossa otetaan huomioon myös hänen työsuhteesta saamansa ansiot noudattaen, mitä työtaturma- ja ammattitautilain 71—73, 78 ja 81 §:ssä sekä 80 §:n nojalla säädetään. Tällöin noudatetaan myös, mitä työtaturma- ja ammattitautilain 75 §:n 3 momentissa säädetään yrittäjän eläkelain mukaisen työtulon huomioon ottamisesta vertailuajan työansioissa.

169 §

Rahamäärien ja korvausten tarkistaminen työeläkeindeksillä ja palkkakertoimella

Tapaturmaeläke ja vahinkopäivän vuosipäivästä alkaen kuntoutusraha, jatkuvana maksettava haittaraha, hoitotuki, vaatelisä ja perhe-eläke tarkistetaan kalenterivuosittain työntekijän eläkelain 98 §:ssä tarkoitetulla työeläkeindeksillä. Kertakaikkisena maksettava haittaraha tarkistetaan edellä mainitulla työeläkeindeksillä korvauksen maksamisajankohdan mukaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 63 §:n 1 momenttia sovelletaan vahinkotapahtumiin, jotka sattuvat lain voimaan tulon jälkeen.

Sovellettaessa 63 §:n 1 momentin nojalla työtaturma- ja ammattitautilain 75 §:n 3 momenttia käytetään vuoden 2015 yrittäjän eläkelain mukaisen työtulon sijasta tapaturmavakuutuslain (608/1948) 57 §:n 1 momentin mukaisen vakuutuksen vuosityöansiota.

3.

Laki

sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain (1299/2006)
14 §:n 9 momentti, sellaisena kuin se on laissa (/2017) seuraavasti:

14 §

Asian käsittely

Kansaneläkelaitos, työttömyyskassa, Koulutusrahasto, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, työttömyysvakuutusrahasto sekä työ- ja elinkeinotoimisto on velvollinen toimittamaan asiakirjat muutoksenhakulautakunnalle sen vaatimassa muodossa maksutta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 _____.

Helsingissä 2 päivänä marraskuuta 2017

Pääministeri

Juha Sipilä

Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila

1.

Laki

työtaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työtaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 8 §:n 7 kohta, 13 §:n 2 momentti, 139 §:n 2 momentti, 202 §:n 2 momentti ja 268 §:n 2 momentti sekä
lisätään 75 §:ään uusi 3 momentti ja lakiin uusi 225 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 §

8 §

Työntekijänä tehtävä työ

Työntekijänä tehtävä työ

Jollei jäljempänä toisin säädetä, tätä lakia sovelletaan henkilöön, joka tekee työtä:

Jollei jäljempänä toisin säädetä, tätä lakia sovelletaan henkilöön, joka tekee työtä:

7) tasavallan presidenttinä, valtioneuvoston jäsenenä, tasavallan presidentin kanslian virkamiehenä, eduskunnan oikeusasiamiehenä ja apulaisoikeusasiamiehenä sekä kansanedustajana;

7) tasavallan presidenttinä, valtioneuvoston jäsenenä, tasavallan presidentin kanslian virkamiehenä, eduskunnan oikeusasiamiehenä tai apulaisoikeusasiamiehenä, *kansanedustajana taikka Ahvenanmaan maakuntapäivien jäsenenä;*

13 §

13 §

Suomessa tehtävä työ

Suomessa tehtävä työ

Tätä lakia ei sovelleta työntekijän Suomessa tekemään työhön, jos työntekijä ei

Tätä lakia ei sovelleta työntekijän Suomessa tekemään työhön, jos työntekijä ei

HE 171/2017 vp

Voimassa oleva laki

kuulu EU:n sosiaaliturva-asetusten tai Suomea sitovan sosiaaliturvasopimuksen perusteella Suomen lainsäädännön alaisuuteen.

75 §

*Yrittäjätöön ansioiden laskeminen
vuosityöansioon*

139 §

Korvauksen maksaminen työnantajalle ja sairauskassalle

Työnantajalla, joka on maksanut vahingoittuneelle palkkaa tämän lain mukaisena kuntoutuksena korvatus ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain (630/1998) 17 §:ssä tarkoitetun oppisopimuskoulutuksen perusteella, on oikeus saada vastaavalta ajalta vahingoittuneelle myönnetty ansionmenetykskorvaus sanotun palkan määrään saakka.

Ehdotus

kuulu EU:n sosiaaliturva-asetusten tai Suomea sitovan *kansainvälisen sopimuksen* perusteella Suomen lainsäädännön alaisuuteen.

75 §

*Yrittäjätöön ansioiden laskeminen
vuosityöansioon*

Jos vahingoittunut ei ole vahinkotapahtuman sattuessa tehnyt 1 momentissa tarkoitettua yrittäjän työtä, mutta hänellä on 71 §:n 2 momentissa tarkoitettuna vertailu-aikana ollut voimassa 188—190 §:n mukainen yrittäjän vapaaehtoinen työajan vakuutus, vertailuajan työansioissa otetaan huomioon vahingoittuneen yrittäjän eläkelain mukainen työtulo kunkin vertailuvuoden päättyessä. Vastaavasti vertailuajan työansioissa otetaan huomioon kunkin vertailuvuoden päättyessä voimassa ollut maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitaitilain mukaan vahvistettu vuosityöansio, jos vahingoittunut ei ole vahinkotapahtuman sattuessa tehnyt 2 momentissa tarkoitettua työtä.

139 §

Korvauksen maksaminen työnantajalle ja sairauskassalle

Työnantajalla, joka on maksanut vahingoittuneelle palkkaa tämän lain mukaisena kuntoutuksena korvatus ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 70 §:ssä tarkoitetun oppisopimuskoulutuksen perusteella, on oikeus saada vastaavalta ajalta vahingoittuneelle myönnetty ansionmenetykskorvaus sanotun palkan määrään saakka.

HE 171/2017 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

202 §

Korvauksesta tehtävät vähennykset

Vapaa-ajan vakuutuksen perusteella maksettavasta tapaturmaeläkkeestä vähennetään vahingoittuneelle samalta ajalta maksettava sairausvakuutuslain mukainen päiväraha, muun lain nojalla maksettava työkyvyttömyyseläke ja sen jälkeinen vanhuuseläke. Edunsaajalle maksettavasta perhe-eläkkeestä vähennetään vastaavasti muun lain nojalla saman vahinkotapahtuman johdosta maksettava perhe-eläke.

28 luku

Tapaturmavakuutuskeskus

268 §

Rahamäärien ja korvausten tarkistaminen työeläkeindeksillä ja palkkakertoimella

Tapaturmaeläke ja vahinkopäivän vuosipäivästä alkaen kuntoutusraha, jatkuvana maksettava haittaraha ja perhe-eläke tarkistetaan kalenterivuositain työntekijän eläkelain 98 §:ssä tarkoitetulla työeläkeindeksillä. Kertakaikkisena maksettavaan korvaukseen tehdään indeksitarkistus korvauksen maksamisajankohdan mukaan.

202 §

Korvauksesta tehtävät vähennykset

Vapaa-ajan vakuutuksen perusteella maksettavasta tapaturmaeläkkeestä vähennetään vahingoittuneelle samalta ajalta saman vahinkotapahtuman johdosta muun lain nojalla maksettava osatyökyvyttömyyseläke, kuntoutustuki ja työkyvyttömyyseläke sekä niiden jälkeinen vanhuuseläke ja sairausvakuutuslain mukainen päiväraha. Edunsaajalle maksettavasta perhe-eläkkeestä vähennetään vastaavasti muun lain nojalla saman vahinkotapahtuman johdosta maksettava perhe-eläke.

28 luku

Tapaturmavakuutuskeskus

225 a §

Finanssivalvonnan valvontatehtävä

Tapaturmavakuutuskeskuksen korvaus- ja vakuuttamistoiminnassa noudatettavien menettelytapojen ja vakuutusmatemaattisten seikkojen valvonta kuuluu Finanssivalvonnalle.

268 §

Rahamäärien ja korvausten tarkistaminen työeläkeindeksillä ja palkkakertoimella

Tapaturmaeläke ja vahinkopäivän vuosipäivästä alkaen kuntoutusraha, jatkuvana maksettava haittaraha, hoitotuki, vaatelisä ja perhe-eläke tarkistetaan kalenterivuositain työntekijän eläkelain 98 §:ssä tarkoitetulla työeläkeindeksillä. Kertakaikkisena maksettava haittaraha tarkistetaan edellä mainitulla työeläkeindeksillä korvauksen maksamisajankohdan mukaan.

HE 171/2017 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 75 §:n 3 momenttia sovelletaan vahinkotapahtumiin, jotka sattuvat lain voimaan tulon jälkeen.

Lain 75 §:n 3 momenttia sovellettaessa vuoden 2015 yrittäjän eläkelain mukaisen työtulon sijasta käytetään tapaturmavakuutuslain 57 §:n 1 momentin mukaisen vakuutuksen vuosityöansiota.

2.

Laki**maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 63 ja 169 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2015) 63 §:n
 1 momentti ja 169 §:n 2 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

63 §

63 §

*Muusta toiminnasta saatujen ansioiden
 huomioon ottaminen vuosityöansiossa*

*Muusta toiminnasta saatujen ansioiden
 huomioon ottaminen vuosityöansiossa*

Jos vahingoittunut vahinkotapahtuman sattuessa oli myös yhdessä tai useammassa työsuhteessa, vuosityöansiossa otetaan huomioon myös hänen työsuhteesta saamansa ansiot noudattaen, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 71—73, 78 ja 81 §:ssä sekä 80 §:n nojalla annetussa säännöksessä säädetään.

Jos vahingoittunut vahinkotapahtuman sattuessa oli myös yhdessä tai useammassa työsuhteessa, vuosityöansiossa otetaan huomioon myös hänen työsuhteesta saamansa ansiot noudattaen, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 71—73, 78 ja 81 §:ssä sekä 80 §:n nojalla säädetään. *Tällöin noudatetaan myös, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 75 §:n 3 momentissa säädetään yrittäjän eläkelain mukaisen työtulon huomioon ottamisesta vertailuajan työansioissa.*

169 §

169 §

*Rahamäärien ja korvausten tarkistaminen
 työeläkeindeksillä ja palkkakertoimella*

*Rahamäärien ja korvausten tarkistaminen
 työeläkeindeksillä ja palkkakertoimella*

Tapaturmaeläke ja vahinkopäivän vuosipäivästä alkaen kuntoutusraha, jatkuvana maksettava haittaraha ja perhe-eläke tarkistetaan kalenterivuositain työntekijän eläkelain 98 §:ssä tarkoitetulla työeläkeindeksillä. Kertakaikkisena maksettavaan

Tapaturmaeläke ja vahinkopäivän vuosipäivästä alkaen kuntoutusraha, jatkuvana maksettava haittaraha, *hoitotuki, vaatelisä* ja perhe-eläke tarkistetaan kalenterivuositain työntekijän eläkelain 98 §:ssä tarkoitetulla työeläkeindeksillä.

HE 171/2017 vp

Voimassa oleva laki

korvaukseen tehdään indeksitarkistus korvauksen maksamisajankohdan mukaan.

Ehdotus

Kertakaikkisena maksettava haittaraha tarkistetaan edellä mainitulla työeläkeindeksillä korvauksen maksamisajankohdan mukaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 63 §:n 1 momenttia sovelletaan vahinkotapahtumiin, jotka sattuvat lain voimaan tulon jälkeen.

Sovellettaessa 63 §:n 1 momentin nojalla työtapaturma- ja ammattitautilain (608/1948) 75 §:n 3 momenttia käytetään vuoden 2015 yrittäjän eläkelain mukaisen työtulon sijasta tapaturmavakuutuslain 57 §:n 1 momentin mukaisen vakuutuksen vuosityöansiota.

3.

Laki

sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain (1299/2006)
14 §:n 9 momentti, sellaisena kuin se on laissa (/2017) seuraavasti:

Voimassa oleva laki

14 §

Asian käsittely

Ehdotus

14 §

Asian käsittely

Kansaneläkelaitos on velvollinen toimittamaan asiakirjat muutoksenhakulautakunnalle sen vaatimassa muodossa maksutta.

Kansaneläkelaitos, *työttömyyskassa, Koulutusrahasto, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, työttömyysvakuutusrahasto sekä työ- ja elinkeinotoimisto* on velvollinen toimittamaan asiakirjat muutoksenhakulautakunnalle sen vaatimassa muodossa maksutta.

Tämä laki tulee voimaan _____ *päivänä*
kuuta 20 .